

Завдання II етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з географії 2023-2024 н.р.

8 клас

Тести (20 балів)

I рівень. Завдання 1-10 із вибором однієї правильної відповіді. Оцінюються в 1 бал за кожну правильну відповідь.

1. Виберіть правильні твердження про клімат України.

- А. Морські помірні повітряні маси надходять в Україну з вітрами східного напрямку.
- Б. Найнижчі зимові температури повітря були зафіксовані на півночі України.
- В. Найвологіші місця в Україні зафіксовані в Українських Карпатах.
- Г. Третина території України розташована у помірному кліматичному поясі.

2. Визначте полуденну висоту Сонця у місті Києві 21 березня:

- А. $39^{\circ}32'$
- Б. $40^{\circ}00'$
- В. $59^{\circ}32'$
- Г. $63^{\circ}00'$

3. Обчисліть тривалість дня, якщо горизонтальний кут між точками сходу і заходу Сонця дорівнює 180° .

- А. 5 год.
- Б. 9 год.
- В. 12 год.
- Г. 18 год.

4. Оберіть групу країн, які мають спільні кордони з Україною у напрямку північ - захід - південний захід:

- А. Словаччина, Польща, Румунія, Молдова, Росія, Білорусь.
- Б. Росія, Білорусь, Польща, Чехія, Угорщина, Молдова.
- В. Білорусь, Польща, Словаччина, Угорщина, Румунія, Молдова.
- Г. Молдова, Росія, Білорусь, Польща, Словаччина, Румунія.

5. Зазначте прилад-самописець, який використовують для вимірювання інтенсивності випадання опадів.

- А. Плювіограф.
- Б. Анемометр.
- В. Термограф.
- Г. Гігрометр.

6. Затока, в якій знаходиться центр географічної системи координат - 0° широти і 0° довготи

- А. Аденська.
- Б. Бенгальська.
- В. Мексиканська.
- Г. Гвінейська.

7. Назвіть головні причини формування океанічних течій.

- А. Вітер, припливи і відпливи, землетруси.
- Б. Річковий стік, хвилі, судноплавство.
- В. Землетруси, циклони, господарська діяльність людей.
- Г. Хвилі, судноплавство, видобуток корисних копалин.

8. Укажіть приклад експедиційних географічних досліджень українських науковців.

- А. радіолокаційне обстеження хмар на метеостанції в Борисполі;
- Б. спостереження за станом річки Тиси на гідрологічному посту;
- В. геологічна розвідка газових родовищ на шельфі Чорного моря;
- Г. моделювання процесу утворення яру в лабораторії інституту.

9. Оберіть з перелічених країн найбільшу за площею:

- А. Франція.
- Б. Швеція.
- В. Німеччина.
- Г. Україна.

10. Укажіть особливість географічного положення України.

- А. Безпосередньо межує лише з трьома країнами Європи.
- Б. Усі сусідні держави є членами Європейського Союзу.
- В. Розташована серед країн, що розвиваються.
- Г. У всіх сусідніх державах республіканська форма правління.

II рівень

Завдання 11-15 мають на меті встановлення правильної відповідності. Кожне правильно виконане завдання оцінюється в 2 бали

11. Установіть відповідність між пустелями світу та типовими представниками рослинного і тваринного світу.

- А. Велика піщана пустеля
- Б. Наміб
- В. Каракуми
- Г. Патагонська пустеля

- 1. вельвічія, гієна
- 2. низькорослі евкаліпти, гатерія
- 3. кактуси, гуанако
- 4. саксаул, верблюди
- 5. агава, гримуча змія

А	Б	В	Г

12. Установіть відповідність між географічним об'єктом (явищем) і способом, яким він (воно) зображується на картах України.

- А. ступінь забруднення в межах держави
Б. природні зони
В. тварини, занесені до Червоної книги
Г. рудний басейн

1. спосіб ареалів
2. спосіб ізоліній
3. спосіб картограм
4. спосіб якісного фону
5. спосіб значків (масштабних)

А	Б	В	Г

13. Установіть відповідність між гірською породою та мінералом, що входить до її складу:

- А. Граніт
Б. Вапняк
В. Мрамур
Г. Глина

1. кальцит
2. польовий шпат
3. лабрадорит.
4. доломіт.
5. глинистий сланець

А	Б	В	Г

14. Установіть відповідність між найбільшим за площею природним об'єктом та материком, на якому він розташований.

- А. солоне озеро (море)
Б. пустеля
В. артезіанський басейн
Г. район екваторіальних лісів

1. Африка
2. Євразія
3. Австралія
4. Північна Америка
5. Південна Америка

А	Б	В	Г

15. Установіть відповідність між видами ґрунтів окремих регіонів України і домінуючими процесами, що спричиняють їхню деградацію.

- А. дерново-підзолисті ґрунти Волині
Б. чорноземи Донеччини
В. сірі лісові ґрунти Поділля
Г. каштанові ґрунти Таврії

1. вторинне засолення
2. утворення ярів
3. насипання териконів
4. радіаційне забруднення
5. заболочення

А	Б	В	Г

Творчі завдання.

1. Уміти правильно визначати фізико-географічне положення України, це не лише ознака культури будь-якого громадянина нашої держави, а й дуже потрібна і корисна для кожної людини річ. Підтвердіть дані слова конкретними прикладами. **(12 балів)**

2. Уявіть, що ви розробляєте сучасний проєкт майданчика для метеорологічних спостережень. Які прилади необхідно розмістити на майданчику? За якими складниками погоди й погодними явищами можна спостерігати за допомогою кожного приладу? **(12 балів)**

Практичні завдання

Задача 1. Якщо місцевий час у місті N становить 13 год, то на якому меридіані буде 15 год? (географічна довгота міста - N 26° сх.д.) **(4 бали)**

Задача 2. Атмосферний тиск біля підніжжя гори 760 мм.рт.ст., а температура повітря 18°С. Визначити атмосферний тиск на вершині гори, якщо температура повітря на ній становить 15°С. **(4 бали)**

Завдання 3. Заповніть у таблиці колонку «Назва об'єкта» (за кожну правильну відповідь 0,5 бала). На контурній карті позначте об'єкт, підпишіть його номер і назву (за кожен правильно позначений об'єкт 0,5 бала). Загалом **8 балів**

№	Характеристика об'єкта	Назва об'єкта
1.	Держава, що розташована в сейсмічно активній зоні Тихого океану. Має потужну економіку. Однонаціональна країна. Найдовша річка – Сінано. Ви можете займатися традиційним спортом цієї країни, якщо маєте вагу більше 100 кг. У національному театрі грають виключно чоловіки. Територія самураїв і сьогунів. Національний символ країни – хризантема.	
2.	Європейське місто, засноване в 753 р. до н. е. Населення близько 3 млн осіб. Розташоване в центрі півострова на семи пагорбах на березі Тибр. За наказом, всі дороги ведуть сюди. Батьківщина гладіаторів. Відомі місця – Форум, Колізей, Пантеон	
3.	Півострів на північному заході Північної Америки. Входить до складу США. Довжина 700-800 км, ширина 10-170 км. Зайнятий переважно Алеутським хребтом. Поширена гірська тундра. Має поклади нафти, золота.	
4.	Гори, що розташовані в межах восьми країн: Україна, Угорщина, Чехія, Польща, Словаччина, Румунія, Сербія, Австрія. Дугою оточують Середньодунайську рівнину. Один із головних вододілів Європи (між Балтійським і Чорним морями). Найвища точка – Герлаховський пік (2655 м)	
5.	Протока між материками Євразія та Північна Америка. З'єднує Північний Льодовитий із Тихим океаном. Довжина 96 км. Посеред неї проходить кордон між США та Росією.	
6.	Внутрішнє море басейну Атлантичного океану. Омиває Україну та Росію. Сполучається з Чорним морем Керченською протокою. Максимальна глибина – 15 м. Береги переважно низинні, порізані численними затоками	
7.	Озеро розташоване між двома країнами – Перу та Болівія. Висота, на якій розташоване – 3811 м над рівнем моря. Його називають «морем в Андах». Розміри змінюються залежно від температури повітря: чим тепліше, тим більше води отримує. Складається з двох частин об'єднаних протокою Тікуїна. Вода ніколи не замерзає. Довжина – 230 км, а ширина – 97 км. Впадає 25 річок, а витікає лише одна – річка Десагуадеро. Вода має зелено-блакитний колір. Розміщені острови Сонця та Місяця.	
8.	Площа пустелі – понад 7 млн км². Вигляд цієї пустелі постійно змінюють бурі. Мешкають племена туарегів і теда. Постійно збільшується у розмірах. Її «столицею» є місто Агадес. 10 % площі – піски, а вся інша територія – хамади. Є ваді.	

Завдання II етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з географії 2023-2024 н.р.

9 клас

Тести (20 балів)

I рівень Завдання 1-10 із вибором однієї правильної відповіді. Оцінюються в 1 бал за кожну правильну відповідь.

1. Який економічний показник характеризує виробництво кількості продукції за одиницю часу.

- А. собівартість; В. продуктивність праці;
Б. ефективність виробництва; Г. трудомісткість виробництва.

2. Назвіть, до якої мовної сім'ї належить українська мова:

- А. Уральської; Б. Семіто-хамітської; В. Індоевропейської; Г. Алтайської.

3. Зазначте прилад-самописець, який використовують для вимірювання інтенсивності випадання опадів.

- А. Плювіограф. Б. Анемометр. В. Термограф. Г. Гігрограф.

4. Проявом якої загальногеографічної закономірності є зміна властивостей природних компонентів від екватора до полюсів?

- А. цілісність; Б. ритмічність; В. висотна поясність; Г. широтна зональність.

5. Знайдіть групу кольорових металів, поклади яких розробляються в Україні в достатній кількості?

- А. ртутні, нікелеві, титанові; В. золото, платина, срібні руди;
Б. поліметалеві, хромові, вольфрамові; Г. алюмінієві, мідні, олов'яні.

6. Якщо відомі показники похилу двох річок, то за якою іншою характеристикою їх можна порівняти?

- А. швидкість течії; Б. глибина річища; В. площа басейну; Г. спосіб живлення.

7. Яка з проголошених Порядком денним у галузі сталого розвитку до 2030 р. глобальних цілей є соціальною?

- А. збереження екосистеми моря й суходолу; В. відновлювана енергія;
Б. боротьба зі зміною клімату; Г. якісна освіта.

8. Прикладом розвитку економіки України екстенсивним шляхом є:

- А. механізація робіт з реконструкції залізничних шляхів;
Б. перехід фермерів на вирощування урожайних гібридів овочів;
В. збільшення кількості виробників будівельних матеріалів;
Г. підвищення кваліфікації працівників деревообробної промисловості.

9. Житель Черкаської області, обурений тим, що на його земельній ділянці кілька років поспіль орендар вирощує соняшник, вирішив внести зміни в договір оренди, якщо наступні три роки не буде застосовуватися сівозміна. Порадьте, які сільськогосподарські культури економічно вигідно вирощувати орендарю, враховуючи агрокліматичні ресурси та ґрунти цієї місцевості.

- А. жито, льон-довгунець, баштанні; В. кукурудзу, тютюн, рис;
Б. пшеницю, цукрові буряки, гречку; Г. кукурудзу, пшеницю, рис.

10. Визначте сектор економіки, який займається видобутком сировини та виробництвом напівфабрикатів.

- А. четвертинний; Б. третинний; В. вторинний; Г. первинний.

II рівень

Завдання 11-15 мають на меті встановлення правильної відповідності. Кожне правильно виконане завдання оцінюється в 2 бали.

11. Установіть відповідність між гірською породою та мінералом, що входить до її складу:

А. Граніт	1. кальцит
Б. Вапняк	2. польовий шпат
В. Мармур	3. лабрадорит.
Г. Глина	4. доломіт.
	5. глинистий сланець

А	Б	В	Г

12. Установіть відповідність між географічним об'єктом (явищем) і способом, яким він (воно) зображується на картах України.

- А. ступінь забруднення в межах держави
Б. природні зони
В. тварини, занесені до Червоної книги
Г. рудний басейн

1. спосіб ареалів
2. спосіб ізоліній
3. спосіб картограм
4. спосіб якісного фону
5. спосіб значків (позамасштабних)

А	Б	В	Г

13. Установіть відповідність між найбільшим за площею природним об'єктом та материком, на якому він розташований.

- А. солоне озеро (море)
Б. пустеля
В. артезіанський басейн
Г. район екваторіальних лісів

1. Африка
2. Євразія
3. Австралія
4. Північна Америка
5. Південна Америка

А	Б	В	Г

15. Установіть відповідність між промисловим підприємством та основним принципом його розміщення.

- А. швейна фабрика
Б. авіаційний завод
В. завод з виробництва калійних добрив
Г. алюмінієвий завод

- наявність трудових ресурсів
близькість комбінату чорної металургії
близькість джерел дешевої електроенергії
наявність науково-дослідницької бази
наявність мінеральної сировини

А	Б	В	Г

Творчі завдання.

1. Дайте визначення поняття «спеціалізація території». Які чинники впливають на формування спеціалізації території? До кожного чинника наведіть приклади територій та стисло їх поясніть. (10 балів)
2. Для прогнозування розвитку економіки країни слід провести ретельний аналіз її складових. Спробуйте себе в ролі економіста: поясніть особливості секторальної моделі економіки України і вкажіть, за яким сектором відкриваються найбільші перспективи розвитку. Обґрунтуйте свій вибір. (12 балів)

Практичні завдання

Задача 1. Визначити атмосферний тиск на вершині гори Говерла (2061 м), якщо на висоті 183 м він у цей час становить 720 мм рт. ст. (4 бали)

Задача 2. Визначте географічну довготу міста А, якщо його місцевий час 10 годин 33 хвилини, а у Києві (30°30' сх. д.) місцевий час 10 годин 13 хвилин. (4 бали)

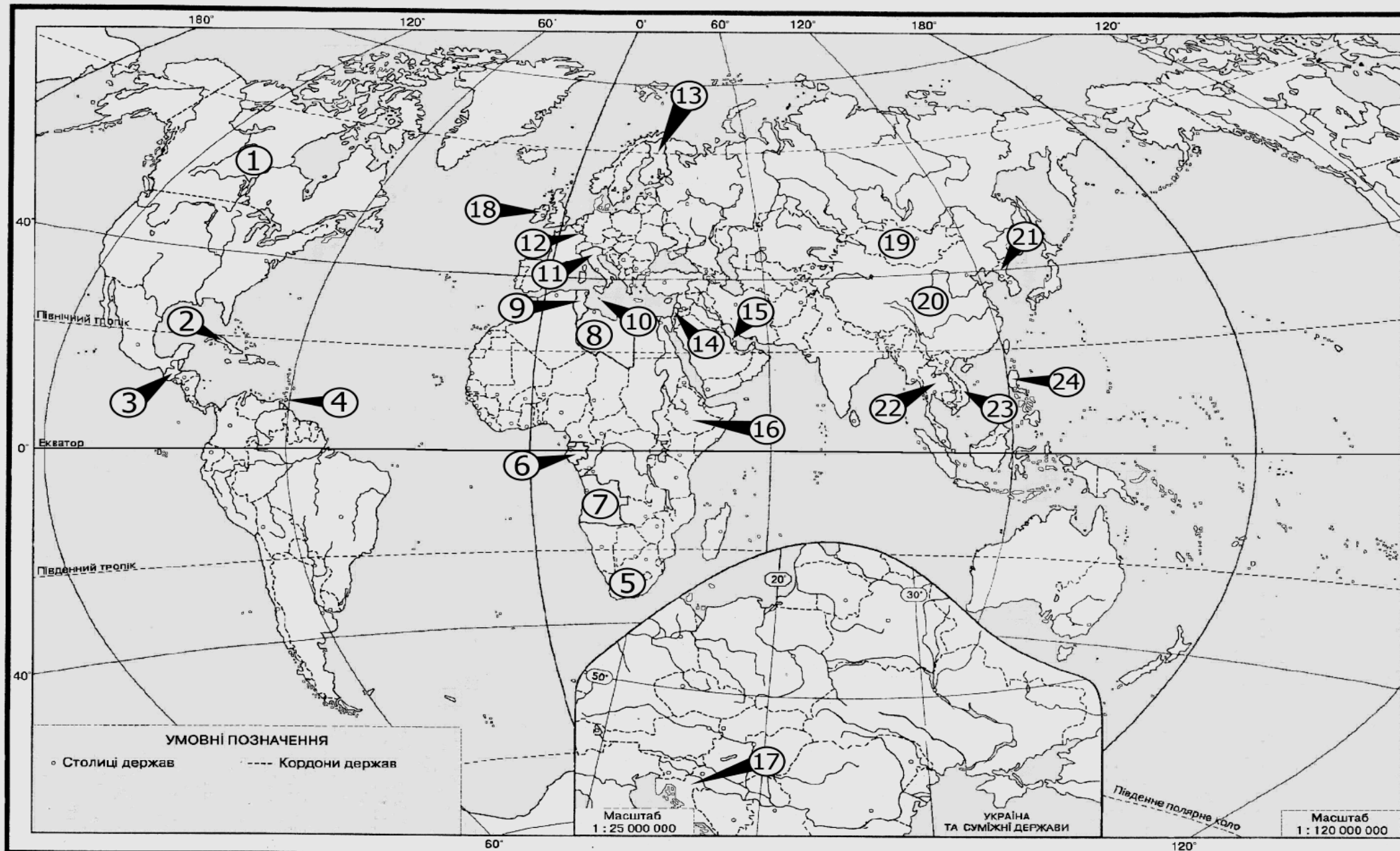
Завдання № 3 (12 балів)

На контурній карті цифрами позначено країни, що належать до різних типів країн за рівнем економічного розвитку. Розшифруйте цифри та запишіть назву країни у відповідний рядок. До кожної групи із запропонованих оберіть 2 країни.

Соціально-економічні типи країн світу	Цифра на карті	Назва країни
Країни «Великої сімки»		
Малі високорозвинуті країни Європи		
Країни переселенського типу		
Країни середнього рівня економічного розвитку		
Нові індустріальні країни		
Нафтодобувні країни		

Країни-дрібні острови		
Країни середніх можливостей		
Найменш розвинуті країни		
Країни з перехідною економікою		
Країни з елементами ринкової економіки		
Країни з централізовано керованою економікою		

Контурна карта до практичного завдання № 3

Завдання II етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з географії 2023-2024 н.р.

10 клас

Тести (20 балів)

I рівень. Завдання 1-10 із вибором однієї правильної відповіді. Оцінюються в 1 бал за кожну правильну відповідь.

1. Який економічний показник характеризує виробництво кількості продукції за одиницю часу.

- А. собівартість;
- Б. ефективність виробництва;
- В. продуктивність праці;
- Г. трудомісткість виробництва.

2. Сонце двічі на рік опівдні буває в zenіті над столицею

- А Південної Африки;
- Б Казахстану;
- В Венесуели;
- Г Греції.

3. Укажіть прояв впливу пасатних вітрів на розподіл опадів на Африканському континенті.

- А на крайніх північному та південному узбережжях дощі випадають у літній період, а в тропіках – у зимовий;
- Б у западині Конго та на узбережжі Гвінейської затоки річна кількість опадів більша, ніж у тропіках;
- В на західних узбережжях у тропічних широтах обох півкуль дощі бувають рідко, а тумани – часто;
- Г на широті обох тропіків опадів випадає дуже мало, а на південно-східному узбережжі материка – доволі багато;

4. Які дві річки течуть в одному напрямку, але впадають у різні океани?

- А Ніл, Міссісіпі;
- Б Амазонка, Янцзи;
- В Дніпро, Оріноко;
- Г Рейн, Муррей.

5. Який кліматичний показник обмежує ріст деревної рослинності в природній зоні степу на території України?

- А тривалість безморозного періоду 150–225 днів;
- Б середня температура липня $+21 \dots +22^{\circ}\text{C}$;
- В середня температура січня $-5 \dots -7^{\circ}\text{C}$;
- Г коефіцієнт зволоження 0,5–0,8.

6. У якому прислів'ї йдеться про явище, спричинене дією гравітаційних сил Землі?

- А Нечесно нажите добро – піщана коса в бурхливому морі.
- Б На високих горах і вітри великі.
- В Лавину з гір не втримаш, біди двері не зачиниш.
- Г Хто землетрус пережив, пожежі не боїться.

7. Що може завадити істотному збільшенню обсягів перевезень вантажів Дніпровським водним шляхом?

- А рівнинний характер течії;
- Б значна глибина річища;
- В зарегульованість течії;
- Г міста на обох берегах.

8. Визначте товари, на імпорту яких з Бразилії недоцільно встановлювати в Україні митні та інші обмеження з метою захисту вітчизняних виробників аналогічної продукції.

- А зерно кукурудзи й пшениці;
- Б ананаси, какао-боби;
- В залізні й марганцеві руди;
- Г цукор тростинний, яловичина.

9. У Німеччині міні-заводи, що переробляють металобрухт на чорні метали, розміщені рівномірно на території країни, оскільки зорієнтовані на

- А паливо - райони добування й коксування кам'яного вугілля;
- Б сировину - осередки видобування й збагачення руд;
- В споживача - центри машинобудування й металообробки;
- Г кваліфіковану робочу силу - жителів великих мегаполісів.

10. Яку країну називають «молочною фермою» Європи:

- А Португалія;
- Б Данія;
- В Україна;
- Г Велика Британія.

II рівень

Завдання 11-15 мають на меті встановлення правильної відповідності. Кожне правильно виконане завдання оцінюється в 2 бали за кожну правильно встановлену відповідність – 0,5 бала.

11. Установіть відповідність між видами ґрунтів окремих регіонів України і домінуючими процесами, що спричиняють їхню деградацію.

- А. дерново-підзолисті ґрунти Волині
 Б. чорноземи Донеччини
 В. сірі лісові ґрунти Поділля
 Г. каштанові ґрунти Таврії

1. вторинне засолення
 2. утворення ярів
 3. насипання териконів
 4. радіаційне забруднення
 5. заболочення

	А	Б	В	Г

12. Установіть відповідність між країною та її місцем на світовому ринку продукції загального машинобудування.

- А. Японія
 Б. Китай
 В. Україна
 Г. Швейцарія

1. є найбільшим виробником, споживачем та імпортером верстатів
 2. основний виробник та експортер промислових роботів
 3. виробляє високоточні дорогі види верстатів переважно на експорт
 4. спеціалізується на виробництві важких недорогих металообробних верстатів
 5. імпортує все необхідне металообробне та деревообробне устаткування

	А	Б	В	Г

13. Визначте сучасну тенденцію просторової організації для кожного виду економічної діяльності у світі.

- А. зміщення на шельф і в райони з екстремальними природними умовами
 Б. спеціалізація країн на окремих стадіях виробничого ланцюга
 В. порушення зональності виробництва під впливом економічних чинників
 Г. розташування на периферії густозаселених промислових районів

1. сільське господарство
 2. видобування нафти
 3. атомна енергетика
 4. електронне машинобудування
 5. алюмінієва промисловість

	А	Б	В	Г

14. Установіть відповідність між пустелями світу та типовими представниками рослинного і тваринного світу.

- А. Велика піщана пустеля
 Б. Наміб
 В. Каракуми
 Г. Патагонська пустеля

1. вельвічія, гієна
 2. низькорослі евкаліпти, гатерія
 3. кактуси, гуанако
 4. саксаул, верблюди
 5. агава, гримуча змія

А	Б	В	Г

15. Установіть відповідність між географічним об'єктом (явищем) і способом, яким він (воно) зображується на картах України.

- А. ступінь забруднення в межах держави
 Б. природні зони
 В. тварини, занесені до Червоної книги
 Г. рудний басейн

1. спосіб ареалів
 2. спосіб ізоліній
 3. спосіб картограм
 4. спосіб якісного фону
 5. спосіб значків (позамасштабних)

А	Б	В	Г

Творчі завдання.

1. Поясніть, які ризики та можливості відкриває процес глобалізації для економіки України.
 (10 балів).

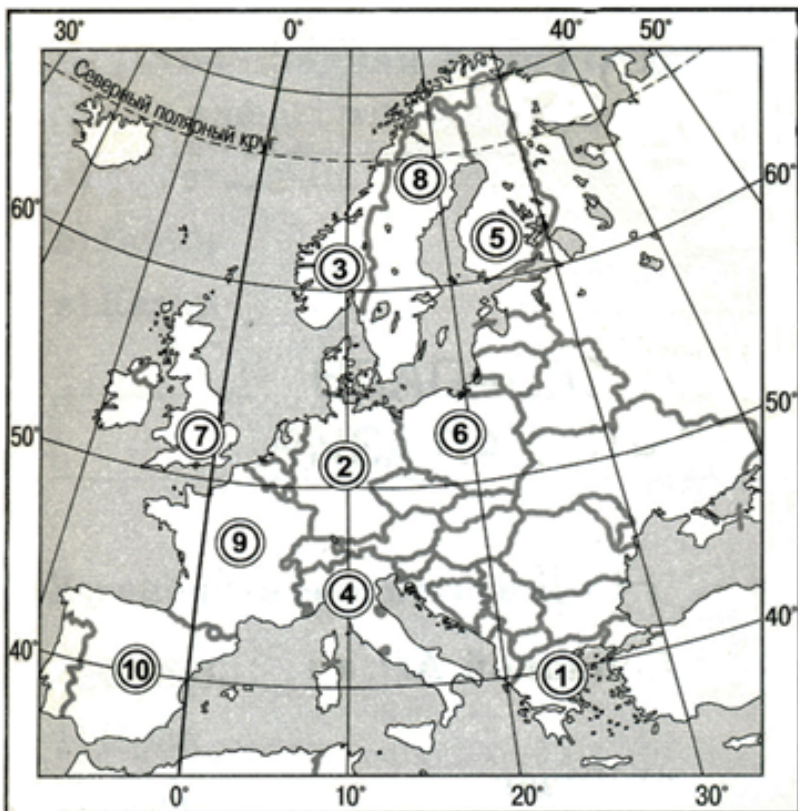
2. Існує значна кількість показників, що характеризують рівень економічного розвитку країни. Поясніть їх суть та принципи розрахунку. Який із них, на вашу думку, можна вважати найбільш об'єктивним? Відповідь обґрунтуйте. (12 балів)

Практичне завдання

Задача 1. Відстань від Києва до пункту А, що лежить від нього на північ на меридіані 30° сх. д., становить 1000 км (географічна широта Києва – $50^\circ 30'$ пн. ш.). Визначте висоту полуденного сонця у цьому пункті у дні осіннього і весняного рівнодення та у дні зимового і літнього сонцестояння. (6 балів)

Задача 2. Визначте, яку площу охоплює Україна на карті масштабу 1: 22 000 000 спотворення площ на якій майже відсутнє, якщо площа України 604 000 км². (6 балів)

Завдання 3. Цифрами на карті позначено 10 країн Європи. Зазначте назву країн в таблиці № 1 (по 0,5 балів за правильну відповідь), зробіть висновок щодо твердження про їх ознаки та запишіть назву країни Європи в таблиці № 2 (по 0,5 балів за правильну відповідь). (10 балів)

Таблиця № 1

Цифра	Назва країни
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	

Таблиця № 2

Твердження	Країни Європи
Країна, що виробляє алюміній із власної сировини	
Країна, де 98 % електроенергії виробляється на гідроелектростанціях	
У цій країні вперше отримали електричну енергію за рахунок геотермальної	
Серед зазначених на карті, ця країна має найвищий рівень урбанізації	
Країна, що посідає перше місце в Європі за протяжністю високошвидкісних залізничних ліній	
Країна, що відома в світі одним з найбільших родовищ мідних руд біля міста Легніца	
Столиця цієї країни очолює рейтинг світових міст	
Країна, що посідає перше місце в світі за видобутком лігнітів, через неї проходять зручні міждержавні судноплавні шляхи сполучення	
Найбільший технополіс країни – «Софія Антиполіс»	
Країна вирізняється найбільшою лісистістю території	

Завдання II етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з географії 2023-2024 н.р.

11 клас

Тести (20 балів)

I рівень. Завдання 1-10 із вибором однієї правильної відповіді. Оцінюються в 1 бал за кожну правильну відповідь.

1. Лінії на карті, що з'єднують точки з однаковою абсолютною висотою, називають:

А бергштрихами; Б горизонталями; В ізогістами; Г ізобарами.

2. Яка причина утворення стокових вітрів у прибережній зоні Антарктиди?

А зміна полярного дня і полярної ночі, що обумовлює великі сезонні амплітуди температури;

Б велика різниця атмосферного тиску над внутрішніми областями материка і над оточуючими водами океанів;

В відмінності у рельєфі;

Г льодовиковий покрив не утворює значних перешкод на шляху вітрів.

3. У Центральних районах Аляски з'явилися ділянки лісу, на яких дерева похилені в різні сторони під різними кутами. Науковці назвали першопричину цього явища – глобальне потепління. Який проміжний процес виник унаслідок потепління і спричинив появу «п'яних лісів»:

А прискорений розвиток біомаси;

В виснаження ґрунтів;

Б збільшення водності річок;

Г танення вічної мерзлоти.

4. У Південній Америці уздовж Південного тропіка спостерігаємо таку зміну рельєфу із заходу на схід:

А високі гори – низовина – плоскогір'я;

В низовина – височина – низькі гори;

Б височина – плоскогір'я – низовина;

Г плоскогір'я – низькі гори – плато.

5. У Карпатах не можна ставити намет на березі річки біля самої води тому, що є висока ймовірність:

А поривів сильного вітру зі схилів;

В різкого похолодання в долині;

Б швидкої зміни напрямку течії;

Г паводку в дощову погоду.

6. У межах якої тектонічної структури на території України найменша середня глибина занурення кристалічного фундаменту під осадовий чохол?

А Дніпровсько-Донецької западини;

В Волино-Подільської плити;

Б Українського щита;

Г Передкарпатського прогину.

7. Яка країна втримує світову першість за чисельністю наукового та інженерного персоналу, кількістю технопарків і технополісів?

А Росія.

Б США.

В Ізраїль.

Г Німеччина.

8. В Україні сульфатну кислоту виробляють у незначних обсягах на підприємствах ПАТ «Суміхімпром», «РівнеАзот» та «Дніпроазот». Оскільки виробництво кислоти зорієнтовано на споживача, то правильним є такий висновок:

А сульфатну кислоту виробляють з повітря у великих містах України;

Б основними споживачами кислоти є виробництва мінеральних добрив;

В кислоту виробляють на підприємствах з великою кількістю відходів;

Г на підприємстві виробництво кислоти комбінують з коксохімічним виробництвом.

9. У якому районі США знаходиться «автомобільна столиця світу» та «Американський Рур», один з найбільших аеропортів світу «О'Хара» та найбільші в країні ринки пшениці, кукурудзи, сої, худоби?

А Атлантичному узбережжі.

Б Приозер'ї.

В Гірських штатах.

Г Каліфорнії.

10. Спеціалізація окремих країн на виробництві певної продукції та наданні певних послуг для товарного обміну ними на світовому ринку – це

А міжнародне кооперування

В міжнародний поділ праці

Б менеджмент і маркетинг

Г світова торгівля

II рівень

Завдання 11-15 мають на меті встановлення правильної відповідності. Кожне правильно виконане завдання оцінюється в 2 бали, за кожну правильно встановлену відповідність – 0,5 бала.

11. Установіть відповідність між туристичним маршрутом і найвірогіднішим несприятливим фізико-географічним процесом (явищем) на ньому.

А. «Чорногора в сніговій шубі»	1. карстові провалля
Б. «Ландшафти Олешківських Пісків»	2. суховій, пилова буря
В. «У дельту Дунаю до пеліканів»	3. підтоплення
Г. «Таємниці гіпсових печер Медоборів»	4. сходження лавин
	5. пожежа на торфовищі

	А	Б	В	Г

12. Установіть відповідність між країною та її місцем на світовому ринку продукції загального машинобудування.

А. Японія	1. є найбільшим виробником, споживачем та імпортером верстатів
Б. Китай	2. основний виробник та експортер промислових роботів
В. Україна	3. виробляє високоточні дорогі види верстатів переважно на експорт
Г. Швейцарія	4. спеціалізується на виробництві важких недорогих металообробних верстатів
	5. імпортує все необхідне металообробне та деревообробне устаткування

	А	Б	В	Г

13. Визначте сучасну тенденцію просторової організації для кожного виду економічної діяльності у світі.

А. зміщення на шельф і в райони з екстремальними природними умовами	1. сільське господарство
Б. спеціалізація країн на окремих стадіях виробничого ланцюга	2. видобування нафти
В. порушення зональності виробництва під впливом економічних чинників	3. атомна енергетика
Г. розташування на периферії густозаселених промислових районів	4. електронне машинобудування
	5. алюмінієва промисловість

А	Б	В	Г

14. Як проявляється кожна характерна риса більшості високорозвинених країн в економіці Японії?

А. постіндустріальна структура економіки	1. у структурі валового внутрішнього продукту й структурі зайнятості домінує сфера послуг, велика частка сектора високоінтелектуальних послуг
Б. залежність від імпорту сировини	2. є одним зі світових лідерів за обсягом інвестицій в економіку інших країн
В. великі фінансові ресурси й експорт капіталу	3. матеріаломісткі виробництва сконцентровано в портово-промислових комплексах
Г. новітні технології виробництва	4. у структурі сільськогосподарського виробництва домінує рослинництво

5. утримує світову першість за масштабами використання робототехніки, найпрогресивніших видів промислового устаткування

	А	Б	В	Г

15. Доберіть до кожної групи товарів чи послуг таку характеристику населення в одній із міських агломерацій України, яка б зумовила збільшення попиту на них.

А. прикраси, косметика

1. збільшення народжуваності

Б. оренда житла

2. зменшення середнього віку населення

В. монтаж систем поливу присадибних ділянок

3. збільшення кількості зайнятих на виробництві жінок

Г. послуги дошкільних виховних закладів

4. додатне сальдо міграцій

5. пришвидшення субурбанізації

	А	Б	В	Г

Творчі завдання.

1. Існує значна кількість показників, що характеризують рівень економічного розвитку країни. Пояснить їх суть та принципи розрахунку. Який із них, на вашу думку, можна вважати найбільш об'єктивним? Відповідь обґрунтуйте. (12 балів)

2. Чи є поняття «геополітичне положення» та «економіко-географічне положення» стійкими у часі? Чи залежить економіко-географічне положення і геополітичне положення від громадян країни та влади в державі? Як змінилося геополітичне положення та економіко-географічне положення України за останні роки? (12 балів)

Практичні завдання

Задача 1. Атмосферний тиск біля підніжжя гори 760 мм рт. ст., а температура повітря 18°C. Визначити атмосферний тиск на вершині гори, якщо температура повітря на ній становить 15° С. (4 балів)

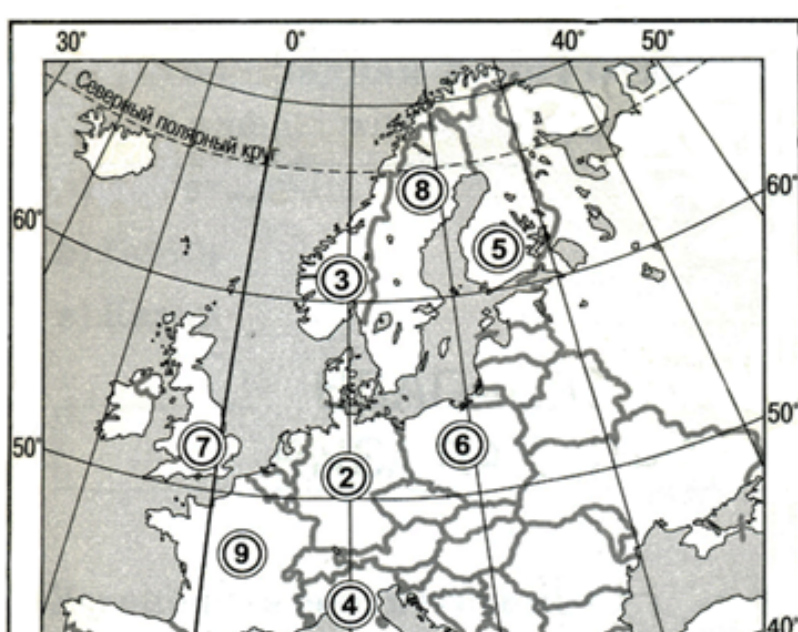
Задача 2. Якою приблизно буде температура на дні шахти глибиною 900 м, якщо середньорічна температура у цій місцевості 9,5° С, геотермічний градієнт – 30°C на кожен кілометр, а ізотермічний горизонт міститься на глибині 25 м? (6 балів)

Завдання 3. Цифрами на карті позначено 10 країн Європи. Зазначте назву країн в таблиці

№ 1 (по 0,5 балів за правильну відповідь), зробіть висновок щодо твердження про їх ознаки та запишіть назву країни Європи в таблиці № 2 (по 0,5 балів за правильну відповідь). (10 балів)

Таблиця № 1

Цифра	Назва країни
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	

Таблиця № 2

Твердження	Країни Європи
Країна, що виробляє алюміній із власної сировини	
Країна, де 98 % електроенергії виробляється на гідроелектростанціях	
У цій країні вперше отримали електричну енергію за рахунок геотермальної	
Серед зазначених на карті, ця країна має найвищий рівень урбанізації	
Країна, що посідає перше місце в Європі за протяжністю високошвидкісних залізничних ліній	
Країна, що відома в світі одним з найбільших родовищ мідних руд біля міста Легніца	
Столиця цієї країни очолює рейтинг світових міст.	
Країна, що посідає перше місце в світі за видобутком лігнітів, через неї проходять зручні міждержавні судноплавні шляхи сполучення.	
Найбільший технополіс країни – «Софія Антиполіс.»	
Країна вирізняється найбільшою лісистістю території.	